

PROVEDBENI PROGRAM OPĆINE DRAŽ ZA RAZDOBLJE 2025. - 2029.

Nositelj izrade Općina Draž

Izrada rujan 2025. godine

Provedbeni program Općine Draž za razdoblje 2025.-2029. godine

KLASA: 024-03/25-01/10

URBROJ: 2158-15-02-25-03

Draž, 22. rujna 2025. godine

DOSTAVITI:

1. Lokalni koordinator

2. Službeni glasnik

3. Registar akata

4. Mrežna stranica

5. Računovodstvo

6. Pismohrana

Načelnica:

Valentina Avdičević, mag. iur.

Sadržaj

1.	Predgovor	6
2.	Uvod.....	7
2.1.	Djelokrug Općine Draž	7
2.2.	Vizija Općine Draž.....	7
2.3.	Misija Općine Draž.....	7
2.4.	Organizacijska struktura Općine Draž	8
	Predstavničko tijelo.....	8
	Izvršno tijelo	8
	Upravna tijela	8
	Proračunski korisnici	9
	Trgovačka društva u vlasništvu Općine.....	9
3.	Opis kratkoročnih razvojnih izazova i potencijala u samoupravnom području Općine.....	10
3.1.	Najvažniji razvojni izazovi i potrebe	14
3.1.1.	Demografski izazovi	14
3.1.2.	Gospodarski izazovi	14
3.1.3.	Društveni izazovi	15
3.1.4.	Infrastrukturni i okolišni izazovi	15
3.2.	Razvojni potencijali (gospodarski, društveni, okolišni)	16
3.2.1.	Gospodarski potencijali	16
3.2.2.	Društveni potencijali	16
3.2.3.	Okolišni potencijali	16
3.2.4.	Strateški potencijali za razvoj.....	16
4.	Doprinos provedbi ciljeva i prioriteta iz povezanih akata strateškog planiranja	18
4.1.	Doprinos Nacionalnoj razvojnoj strategiji RH do 2030.	18
	Razvojni smjer 1: Održivo gospodarstvo i društvo	18
	Razvojni smjer 2: Jačanje otpornosti na krize	19
	Razvojni smjer 3: Zelena i digitalna tranzicija	19
	Razvojni smjer 4: Ravnomjeran regionalni razvoj.....	19
4.2.	Doprinos Planu razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine	19
	Društveni sustav i kvaliteta života	19
	Kvaliteta, sigurnost i očuvanost životnog prostora	20
	Regionalna prepoznatljivost i privlačnost	20

Konkurentnost i inovativnost gospodarstva	20
4.3. Povezanost sa ciljevima Agende UN 2030	21
4.4. Doprinos zelenoj tranziciji i digitalnoj transformaciji	22
5. Popis mjera s opisom, ključnim aktivnostima i pokazateljima rezultata	23
5.1. Popis mjera s opisom.....	23
5.2. Popis ključnih aktivnosti.....	24
5.3. Pokazatelji rezultata.....	26
6. Okvir za praćenje provedbe	27
7. Prilozi	28

1. Predgovor

Dragi stanovnici i stanovnice Općine Draž,

s posebnim zadovoljstvom Vam predstavljam Provedbeni program Općine Draž za razdoblje 2025.–2029., ključni okvirni dokument koji će oblikovati put našeg razvoja u narednih pet godina. Ovaj program nastao je temeljem dijaloga s građanima, analize lokalnih potreba i zajedničke želje da naša zajednica postane još bolje mjesto za život, rad i obiteljski razvoj.

Općina Draž raspolaže brojnim prednostima: stabilnom infrastrukturom, bogatim kulturnim i prirodnim naslijeđem te izuzetno vrijednim ljudima koji čine srž naše zajednice. Usprkos tim potencijalima, svjesni smo i ozbiljnih izazova pred nama, posebno u pogledu održivosti naselja, demografskog opadanja i potrebe za jačanjem lokalne gospodarske osnove.

U skladu s tim, Provedbeni program jasno definira strateške smjerove našeg djelovanja. Naša je ambicija da kroz ciljanu podršku malim i srednjim poduzećima, poljoprivrednicima te inovativnim inicijativama potaknemo gospodarski rast. Istovremeno ćemo ulagati u kvalitetu javnih usluga, obrazovanje, kulturu i očuvanje lokalne baštine: svih onih elemenata koji čine Draž domom vrijednim ponosa.

Posebnu pozornost posvećujemo mjerama koje će našu općinu učiniti privlačnijom za mlade obitelji, povratnike i nove stanovnike. Vjerujemo da je budućnost Draža u rukama onih koji žele ovdje graditi svoje snove, a naš zadatak je stvoriti uvjete u kojima će to biti moguće.

Svaka aktivnost u ovom programu popraćena je jasnim ciljevima, rokovima izvršenja i procjenom potrebnih sredstava, kako bismo osigurali transparentnost i odgovornost u provedbi. Naša zajednička vizija je jasna: želimo modernu, vitalnu i održivu općinu koja svojom kvalitetom života privlači ljude i pruža im osjećaj pripadnosti.

Međutim, bez Vašeg sudjelovanja to neće biti moguće. Zato pozivam sve građane, lokalne poduzetnike, udruge, škole i druge institucije da aktivno pridonose ostvarenju ovog programa. Samo zajedno – kroz suradnju, inicijativu i međusobno povjerenje, možemo ostvariti bolju budućnost za našu djecu i sve buduće generacije koje će zvati Draž svojim domom.

Načelnica Općine Draž

Valentina Avdičević, mag. iur.

2. Uvod

Provedbeni program Općine Draž za razdoblje od 2025. do 2029. godine predstavlja kratkoročni strateški dokument koji precizno definira provedbu razvojnih ciljeva i prioriteta utvrđenih u višim strateškim aktima. Izrađen je u skladu s odredbama Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske te odgovarajućom Uredbom o smjernicama za izradu strateških planova.

Ovim programom Općina Draž postavlja svoje razvojne ciljeve i načine njihove realizacije tijekom mandatnog razdoblja općinskih vlasti. Dokument omogućuje strukturirano planiranje, provedbu i praćenje lokalnih javnih politika, uz jasnu povezanost s proračunom Općine.

2.1. Djelokrug Općine Draž

Općina Draž, u okviru svojih ovlasti definiranim Ustavom Republike Hrvatske i Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, obavlja poslove koji su od neposrednog značaja za ostvarivanje potreba stanovništva na svom području. Među ključnim područjima nadležnosti su:

- **Uređenje naselja i stanovanje**, što uključuje prostorno planiranje, urbanizam te izdavanje potrebnih građevinskih i lokacijskih dozvola.
- **Komunalno gospodarstvo**, odnosno održavanje javnih površina, čišćenje, zbrinjavanje otpada i upravljanje grobljima.
- **Prometna infrastruktura**, uključujući održavanje općinskih cesta i regulaciju prometa.
- **Briga o djeci**, obuhvaćajući predškolski odgoj, rad osnovnih škola i dječjih vrtića.
- **Socijalna skrb** usmjerena na pružanje socijalnih usluga građanima u potrebi.
- **Kultura i sport** kroz upravljanje kulturnim ustanovama, sportskim objektima i organizaciju manifestacija.
- **Zaštita okoliša**, uključujući mjere zaštite prirode i ekološke projekte.
- **Gospodarski razvoj** s posebnim fokusom na poticanje malog poduzetništva i obrta.
- **Upravljanje imovinom** Općine s ciljem racionalnog korištenja nekretnina i drugih dostupnih resursa.

2.2. Vizija Općine Draž

Općina Draž je razvojna, održiva i uključiva zajednica koja svojim stanovnicima pruža kvalitetan život, prosperitetne prilike za gospodarstvo, očuvanu prirodu i aktivan društveni život.

2.3. Misija Općine Draž

Misija Općine Draž je kroz transparentno i učinkovito upravljanje, poticanje gospodarskog rasta, unapređenje socijalnih i komunalnih usluga te zaštitu okoliša stvarati pozitivno i poticajno okruženje za sve svoje građane, s posebnim naglaskom na participaciju i dobrobit zajednice.

2.4. Organizacijska struktura Općine Draž

Organizacijska struktura tijela Općine Draž temelji se na podjeli predstavničke, izvršne i upravne vlasti, što jamči jasno razlučene funkcije, transparentnost odlučivanja te učinkovito pružanje javnih usluga građanima. Općina Draž trenutno zapošljava ukupno 5 službenika i namještenika u upravnim odjelima, 2 namještenika te dodatne osobe zaposlene na javnim radovima i projektima aktivnih politika zapošljavanja.

Predstavničko tijelo

Općinsko vijeće Općine Draž je predstavničko tijelo koje čini 9 vijećnika izabranih na lokalnim izborima 18. svibnja 2025. godine.

U Općinskom vijeću 4 su vijećnika Hrvatske demokratske zajednice, 2 vijećnika s Kandidacijske liste grupe birača- nositelj Barbara Knežević, 2 vijećnika s Kandidacijske liste grupe birača- nositelj Tibor Virag dok je 1 vijećnik s Kandidacijske liste grupe birača- nositelj Ilija Stipić.

Općinsko vijeće donosi Statut, proračun, općenite akte, kontrolira rad općinskog načelnika, osniva radna tijela i druge poslove određene zakonom i Statutom.

Izvršno tijelo

Općinski načelnik predstavlja Općinu, predlaže odluke Općinskom vijeću, provodi odluke vijeća, koordinira rad upravnih odjela i upravlja općinskom imovinom.

Upravna tijela

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga Općine ustrojen je Jedinствeni upravni odjel koji neposredno izvršava i nadzire provedbu općih i pojedinačnih akata Općine, zakona i drugih propisa koji se odnose na djelokrug rada Općine, rješava u upravnim stvarima te obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom.

Slika 2 Struktura Općine Draž

Proračunski korisnici

Općina Draž nema proračunskih korisnika.

Trgovačka društva u vlasništvu Općine

Općina Draž je ima udjele u vlasničkoj strukturi kako je navedeno:

- Radio Baranja d.o.o. 5%
- Baranjska čistoća d.o.o. 1%
- Baranjski vodovod 10%

3. Opis kratkoročnih razvojnih izazova i potencijala u samoupravnom području Općine

Kratkoročni razvojni izazovi i mogućnosti unutar samoupravnog područja Općine Draž predstavljaju ključni okvir za usmjeravanje budućih aktivnosti i mjera koje će pridonijeti revitalizaciji i održivosti lokalne zajednice. Ova analiza, temeljena na podacima Popisa stanovništva iz 2021. godine prikazanima u tablici 1, fokusira se na prepoznavanje najvažnijih demografskih, gospodarskih, društvenih i infrastrukturnih čimbenika. Cilj je razumjeti postojeće prepreke, ali i iskoristiti razvojne prilike za jačanje i rast općinskog područja.

Tablica 1 Osnovni podaci Općine Draž prema popisu stanovništva iz 2021. godine, IZVOR: obrada autora

OSNOVNI ADMINISTRATIVNI PODACI	
Površina općine	149,84 km ²
Broj naselja	6 naselja (Batina, Draž, Duboševica, Gajić, Podolje, Topolje)
Broj mjesnih odbora	6 mjesnih odbora
STANOVNIŠTVO	
Ukupan broj stanovnika 2021.	1.949 stanovnika
Promjena u odnosu na 2011.	-818 stanovnika (-29,6%)
Promjena u odnosu na 2001.	-1.407 stanovnika (-41,9%)
spolna struktura	
od toga muškarci	947 (48,6%)
od toga žene	1.002 (51,4%)
starosna struktura	
0 - 14 godina	192 (9,8%)
15 – 65 godina	1.366 (70,1%)
65+ godina	391 (20,1%)
Prosječna starost	47,5 godina (procjena)
nacionalna struktura	
Hrvati	1.360 (69,8%)
Mađari	479 (24,6%)
Srbi	63 (3,2%)
Ostali	47 (2,4%)
vjerska struktura	
Katolici	Približno 1.750-1.800 (90%)
Pravoslavci	Približno 60-80 (3-4%)
Ostali kršćani	Približno 20-40 (1-2%)
Nisu vjernici	Približno 40-60 (2-3%)
Nepoznato	Približno 30-50 (1,5-2,5%)
obrazovna struktura	
Bez škole	31 (1,8%)
Nezavršena osnovna škola	92 (5,2%)
Završena osnovna škola	623 (35,5%)
Završena srednja škola	868 (49,4%)
Visoko obrazovanje	143 (8,1%)
prema bračnom stanju	
Nisu u braku/životnom partnerstvu	462 (26,3%)

U braku/životnom partnerstvu	882 (50,2%)
Udovci	287 (16,3%)
Razvedeni	125 (7,1%)
prema ekonomskoj aktivnosti	
Ekonomski aktivni	717 (36,68%)
Zaposleni	659 (33,81%)
Nezaposleni	56 (2,87%)
Ekonomski neaktivni	1.040 (59,2%)
Učenici	58 (3,3%)
Domaćini/domačice	135 (7,7%)
Umirovljenici	636 (36,2%)
Proizvode dobra za vlastitu potrošnju	12 (0,7%)
Ostali	199 (11,3%)
prema zanimanju (zaposleni)	
Zakonodavci/zakonodavke, dužnosnici/dužnosnice i direktori/direktorice	11 (1,7%)
Znanstvenici/znanstvenice, inženjeri/inženjerke i stručnjaci/stručnjakinje	39 (5,9%)
Tehničari/tehničarke i stručni suradnici/stručne suradnice	67 (10,2%)
Administrativni službenici/administrativne službenice	52 (7,9%)
Uslužna i trgovačka zanimanja	143 (21,7%)
Poljoprivrednici/poljoprivrednice, šumari/šumarke, ribari/ribarke, lovci/lovkinje	136 (20,6%)
Zanimanja u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji	46 (2,36%)
Rukovatelji/rukovateljice postrojenjima i strojevima, industrijski proizvođači/industrijske proizvođačice i sastavljači/sastavljačice proizvoda	59 (3,02%)
Jednostavna zanimanja	99 (5,08%)
Vojna zanimanja	7 (0,36%)
Nepoznato	0
prema položaju (zaposleni)	
Zaposlenici	569 (86,3%)
Samozaposleni	66 (10,0%)
Pomažući članovi obitelji	9 (1,4%)
Ostale zaposlene osobe	15 (2,3%)
Nepoznato	0 (0,0%)
prema izvorima sredstava za život	
Prihodi od rada	665 (34,1%)
Mirovina	644 (33,0%)
Prihodi od imovine	19 (1,0%)
Socijalne naknade	102 (5,2%)

Ostalo	64 (3,3%)
Povremena potpora drugih	26 (1,3%)
Bez prihoda	427 (21,9%)
Nepoznato	2 (0,1%)

Općina Draž prostire se na površini od 149,84 km² i obuhvaća šest naselja: Batina, Draž, Duboševica, Gajić, Podolje i Topolje, s isto toliko mjesnih odbora. Prema popisu stanovništva iz 2021. godine, ukupno broji 1.949 stanovnika, što predstavlja pad od 29,6% u odnosu na 2011. godinu, odnosno smanjenje od 41,9% u odnosu na 2001. godinu. Demografska struktura pokazuje blagu prevlast žena (51,4%) u odnosu na muškarce (48,6%), s prosječnom dobi stanovnika od 47,5 godina. Značajan je udio starijih osoba (20,1% ih je starije od 65 godina).

U nacionalnom većinu stanovnika čine Hrvati (69,8%), zatim Mađari (24,6%) te Srbi i ostali. Većina su katolici, dok su pravoslavci i ostali kršćani manjina. Obrazovni status pokazuje da gotovo polovica stanovnika ima završenu srednju školu (49,4%), a manji dio visoko obrazovanje (8,1%).

Tablica 2 Popis vjerskih objekata na području Općine Draž; IZVOR: obrada autora

r.br.	Naziv objekta	Adresa	Kapacitet objekta
1.	RKT crkva Sv. Valentina - Batina	Batina, Crkvena ulica	300
2.	RKT crkva Uznesenja Bl. Djevice Marije - Duboševica	Duboševica, Dr. Franje Tuđmana	500
3.	Mađarska crkva Srca Isusova - Draž	Draž,	250
4.	RKT crkva Svete Barbare -Draž	Draž,	250
5.	RKT crkva Sv. Marka - Topolje	Topolje,	250
6.	RKT crkva Sv. Petra i Pavla- Topolje	Topolje	250
7.	RKT crkva Sv. Ane - Podolje	Podolje	200
8.	Kršćanska adventistička crkva	Draž	100

Vjerski život u Općini Draž organiziran je kroz redovita bogoslužja, sakramente i vjerske tradicije. Posebno je važno istaknuti da se vjeronauk izvodi u svim područnim školama općine (Batina, Topolje, Duboševica) kao dio redovitog obrazovnog programa, što osigurava kontinuitet vjerskog odgoja mladih generacija.

Gledano prema bračnom statusu, pola stanovnika je u braku ili životnom partnerstvu (50,2%), dok je značajan dio samaca, udovaca i razvedenih. Ekonomska aktivnost je niska, s 59,2% stanovnika koji nisu aktivni na tržištu rada, dok su umirovljenici čine značajan dio te skupine (36,2%). Među zaposlenima, najzastupljenija zanimanja su u uslužnim i trgovačkim djelatnostima, te u poljoprivredi. Izvori sredstava za život fokusirani su uglavnom na prihode od rada i mirovine, ali značajan je broj stanovnika bez ikakvog prihoda (21,9%).

Demografski podaci jasno pokazuju značajan pad broja stanovnika u Općini Draž, uz evidentne znakove sve većeg starenja stanovništva. Ova situacija dovodi do smanjenja radno sposobne populacije, što istovremeno povećava zahtjeve prema socijalnim i zdravstvenim sustavima. Osim toga, prisutan je negativan prirodni prirast i odlasci mladih stanovnika, što naglašava potrebu za provođenjem učinkovitih mjera koje će pomoći u zaustavljanju ovih nepovoljnih trendova.

Tablica 3 Popis domova kulture na području Općine Draž; IZVOR: obrada autora

r.br.	Naziv objekta	Namjena	Adresa	Kapacitet objekta
1.	Dom kulture	Dom kulture	Draž, Trg Stipe Đurina	450
2.	Dom kulture	Dom kulture	Gajić, Matije Gupca 28	250
3.	Dom kulture	Dom kulture	Topolje, Ul. Republike	200
4.	Dom kulture	Dom kulture	Duboševica, Ul. Dr Franje Tuđmana 2	400
5.	Dom kulture	Dom kulture	Podolje, Ulica Planina	280
6.	Kino dvorana	Dom kulture	Batina , Trg slobode	350

Gospodarski, područje Općine Draž pretežno se oslanja na poljoprivredu i prehrambenu industriju, no postoje i mogućnosti za razvoj kroz diversifikaciju, uključujući sektore poput informacijskih tehnologija i održive poljoprivrede. Blizina Osijeka pruža priliku za bolje tržišne veze i privlačenje investicija.

Društveni aspekt područja karakterizira aktivan civilni sektor, postoje kapaciteti za unaprjeđenje obrazovanja, kao i potreba za razvojem društvenih usluga usmjerenih na veću socijalnu uključenost. Također, infrastrukturni i okolišni izazovi, poput modernizacije komunalnih sustava i odgovornog upravljanja prirodnim resursima, zahtijevaju sustavan i koordinirani pristup radi poboljšanja kvalitete života.

Tablica 4 Popis sportske infrastrukture na području Općine Draž; IZVOR: obrada autora

r.br.	Naziv objekta	Adresa	Površina objekta
1.	Osnovna škola Draž, područna škola Batina Sportska dvorana	Batina, Srednja 35	800m ²
2.	Nogometno igralište Batina	Batina, V. Nazora	6.200m ²
3.	Osnovna škola Draž, Sportska dvorana	Draž, Ulica Ive Lole Ribara 1	800m ²
4.	Nogometno igralište Draž	Draž, Braće Radića 58	6000m ²
5.	Nogometno igralište Gajić	Gajić, Stjepana Šovakova bb	5.300m ²
6.	Nogometno igralište Topolje	Topolje	6.200m ²
7.	Nogometno igralište Duboševica	Duboševica	5.750m ²

Sve navedeno ukazuje na to da, unatoč brojnim složenim izazovima, Općina Draž raspolaže vrijednim potencijalima koje je moguće iskorištavati kroz strateško planiranje i suradnju s relevantnim partnerima radi održivog razvoja i dobrobiti svih stanovnika.

3.1. Najvažniji razvojni izazovi i potrebe

Razvojne prilike i izazovi u Općini Draž primarno su usklađeni s regionalnim strateškim ciljevima, uzimajući u obzir specifičnosti stanovništva, gospodarstva i javnih potreba lokalne zajednice. Analiza demografskih podataka iz 2021. godine naglašava važnost prilagodbe postojećih politika u skladu s populacijskim tokovima. Prioriteti su usmjereni na demografsko jačanje, poticanje gospodarskog razvoja, kao i kontinuirano unaprjeđenje kvalitete javnih i socijalnih usluga. Osobito se ističe potreba za zaustavljanjem nepovoljnih demografskih trendova i osnaživanjem konkurentnosti lokalnog gospodarstva kroz ulaganja u infrastrukturu, obrazovanje i inovacije. Kratkoročni razvojni izazovi, ukratko:

- Demografski pad i starenje stanovništva stvaraju pritisak na radnu snagu i socijalne usluge.
- Visoki udio ekonomski neaktivnog stanovništva i nezaposlenosti otežavaju gospodarstvenu održivost.
- Nedostatak financijskih prihoda određenog broja stanovnika dodatno opterećuje socijalne sustave.
- Očuvanje nacionalne, kulturne i vjerske raznolikosti unutar zajednice.
- Potreba za unapređenjem obrazovne strukture i stimuliranjem mladih za ostanak i rad u općini.

3.1.1. Demografski izazovi

Općina Draž bilježi značajan gubitak stanovnika, naročito među mlađim generacijama, dok se udio starije populacije postupno povećava. Taj razvojni tok ima za posljedicu dodatno smanjenje radno aktivnih stanovnika, što isto tako stvara izazove za održivost socijalnih i zdravstvenih sustava. Nepovoljni prirodni prirast i migracije mladih dodatno naglašavaju hitnost usvajanja mjera za demografsku revitalizaciju, koja je ključna za dugoročni razvoj zajednice.

3.1.2. Gospodarski izazovi

Općina Draž suočava se s nekoliko ključnih gospodarskih izazova koji zahtijevaju strateški pristup zelenoj urbanoj obnovi. Kao ruralna općina u Baranji, Draž ima potrebu za diversifikaciju gospodarske osnove kroz razvoj održivih gospodarskih djelatnosti koje će iskoristiti lokalne prirodne resurse.

Ključne gospodarske potrebe:

- Razvoj malog i srednjeg poduzetništva usmjerenog na zelene tehnologije i održive prakse
- Jačanje sektora kontinentalnog i ruralnog turizma kao značajne gospodarske grane
- Poticanje razvoja poljoprivrede temeljene na održivim principima i organskoj proizvodnji
- Razvoj lokalnih lanaca vrijednosti koji povezuju poljoprivredu, preradu i turizam
- Povećanje energetske učinkovitosti javnih zgrada i stambenih objekata
- Ulaganja u obnovljive izvore energije, osobito solarnu energiju
- Razvoj zelenih radnih mjesta kroz projekte zelene infrastrukture

- Poboljšanje prometne povezanosti s ciljem lakšeg pristupa tržištima

Općina ima potrebu za stvaranjem poticajnog gospodarskog okruženja koje će privući investicije u zelene tehnologije i održive prakse, što je posebno važno za zadržavanje mladog stanovništva i revitalizaciju ruralnih područja.

3.1.3. Društveni izazovi

Društveni izazovi ogledaju se u smanjenoj povezanosti zajednice, ograničenim mogućnostima za kulturu, obrazovanje te nedovoljnoj dostupnosti socijalnih usluga, osobito za starije osobe i ranjive skupine. Aktivno civilno društvo postoji, ali mu nedostaju potrebni kapaciteti i infrastruktura, posebno za mlade. Također, odsutnost visokih obrazovnih ustanova predstavlja dodatni izazov za razvoj zajednice i sprječavanje iseljavanja.

Socijalne potrebe Općine Draž usmjerene su na poboljšanje kvalitete života stanovnika kroz razvoj zelene infrastrukture i održivih zajedničkih prostora.

Ključne socijalne potrebe:

- Stvaranje kvalitetnih javnih prostora za odmor, rekreaciju i društvene aktivnosti
- Razvoj zelenih površina koje će služiti svim dobnim skupinama stanovnika
- Poboljšanje dostupnosti javnih prostora osobama s invaliditetom
- Jačanje društvene kohezije kroz razvoj multifunkcionalnih javnih prostora
- Promocija zdravog načina života kroz rekreacijske sadržaje u prirodnom okruženju
- Obrazovanje i podizanje svijesti o važnosti očuvanja okoliša
- Razvoj programa za aktivno uključivanje starijih osoba u zajedničke aktivnosti
- Stvaranje prostora za kulturne i edukativne aktivnosti vezane uz lokalnu baštinu

3.1.4. Infrastrukturni i okolišni izazovi

U posljednjih nekoliko godina ostvareni su značajni pomaci u osiguravanju osnovne komunalne infrastrukture, no još uvijek postoje važna područja za poboljšanje. Očituju se potreba za dodatnim ulaganjima u razvoj rekreacijskih površina, biciklističkih staza i gospodarskih zona. Problemi povezani s gospodarenjem otpadom, zaštitom okoliša i prilagodbom klimatskim promjenama zahtijevaju uspostavu odgovarajućih kapaciteta i održivih praksi na lokalnoj razini.

Općina Draž ima značajne okolišne vrijednosti koje je potrebno zaštititi i unaprijediti kroz projekte zelene urbane obnove.

Ključne okolišne potrebe:

- Zaštita i revitalizacija prirodnih staništa uz rijeku Dravu
- Očuvanje bioraznolikosti i prirodnih ekosustava
- Poboljšanje kvalitete vode u vodnim tijelima

- Smanjenje zagađenja zraka kroz povećanje zelenih površina
- Upravljanje otpadnim vodama kroz prirodne sustave pročišćavanja
- Razvoj mreže zelenih koridora koji povezuju prirodna staništa
- Očuvanje poljoprivrednog zemljišta visokih boniteta
- Promicanje održivih praksi gospodarenja prirodnim resursima

3.2. Razvojni potencijali (gospodarski, društveni, okolišni)

Općina Draž posjeduje niz razvojnih potencijala koji se mogu strateški iskoristiti za dugoročnu održivost i poboljšanje kvalitete života stanovnika. Ovi potencijali reflektiraju se u gospodarstvu, društvenom tkivu i očuvanju okoliša, a njihovo povezivanje s jasnim strateškim pravcima razvoja ključno je za postizanje željenih rezultata.

3.2.1. Gospodarski potencijali

Gospodarski potencijal Općine Draž oslanja se prvenstveno na tradiciju poljoprivrede i prehrambene industrije, koji čine temelj lokalnog gospodarstva. Postojeće poljoprivredno zemljište i kapaciteti za agroindustriju predstavljaju važnu bazu za razvoj, uz mogućnost primjene modernih tehnologija i održivih metoda proizvodnje. Osim toga, blizina većih tržišta poput Osijeka otvara mogućnosti za bolje tržišne veze i partnerstva, što može pridonijeti rastu malih i srednjih poduzeća te inovativnih poduzetničkih inicijativa. Diverzifikacija gospodarstva kroz jačanje sektora usluga, turizma i novih tehnologija predstavlja dodatnu razvojnu šansu.

3.2.2. Društveni potencijali

Društveni kapital Općine vidljiv je kroz aktivan civilni sektor s brojnim udrugama koje promiču kulturne, sportske i društvene aktivnosti. Postojeće obrazovne i socijalne ustanove pružaju temeljne usluge stanovnicima, a postoje uvjeti za njihovo unaprjeđenje i proširenje, čime se može ojačati socijalna kohezija i participacija građana. Demografska struktura još uvijek uključuje značajan udio radno sposobnog stanovništva što je važno za održivost lokalnih usluga i gospodarstva. Također, postoji prostor za razvoj programa usmjerenih ka uključivanju ranjivih skupina i mladih.

3.2.3. Okolišni potencijali

Prirodni okoliš Općine Draž predstavljaju vrijednu temeljnu resursnu bazu za održivi razvoj. Raznolika prirodna i kulturna baština, uključujući zaštitu prirodnih područja i tradicionalnih krajobrazu, može poslužiti kao osnova za razvoj ekoturizma i rekreacijskih aktivnosti. Također, postoje kapaciteti za primjenu zelenih tehnologija i održivih praksi u gospodarstvu i komunalnom djelovanju što doprinosi kvaliteti životne sredine i smanjenju negativnih utjecaja ljudskih aktivnosti.

3.2.4. Strateški potencijali za razvoj

Ključni strateški potencijali temelje se na integraciji gospodarskih, društvenih i okolišnih resursa kroz jasnu viziju i učinkovito upravljanje. Sinergijska suradnja s regionalnim i nacionalnim institucijama, korištenje dostupnih financijskih instrumenata i razvoj partnerstava predstavljaju osnovu za realizaciju razvojnih projekata. Također, primjena inovativnih modela upravljanja,

digitalizacija upravnih procesa te kontinuirana edukacija i osnaživanje lokalnih kapaciteta ključni su elementi za ostvarenje održivog razvoja Općine Draž u narednom razdoblju.

- a) **Financijski instrumenti EU 2021-2027** - alokacija ESF+, EFRR i KOPF fondova s ukupno dostupnim sredstvima od približno 180 milijuna EUR za Osječko-baranjsku županiju omogućava financiranje kapitalnih razvojnih projekata. Prioritetni sektori uključuju digitalnu tranziciju, zelenu ekonomiju, obrazovanje i demografske mjere.
- b) **Suradnja kroz prekogranične programe** s Mađarskom, Srbijom i Bosnom i Hercegovinom otvara mogućnosti za prekogranične projekte u turizmu, gospodarstvu i obrazovanju s dodatnim fondom od 45 milijuna EUR za razdoblje 2021-2027.
- c) **Digitalna transformacija** kao strateška prilika za implementaciju najsuvremenijih digitalnih rješenja u javnoj upravi (e-građani portal), obrazovanju (digitalne učionice), te pametnim gradskim rješenjima (IoT senzori, pametna rasvjeta) bez naslijeđenih tehnoloških ograničenja.

4. Doprinos provedbi ciljeva i prioriteta iz povezanih akata strateškog planiranja

Provedbeni program Općine Draž za mandatno razdoblje 2025.–2029. usklađen je s relevantnim strateškim dokumentima koji se odnose na nacionalnu, regionalnu i međunarodnu razinu. Program svojim nizom mjera aktivno doprinosi ostvarivanju ciljeva Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030., Plana razvoja Osječko-baranjske županije do 2027., kao i Agende 2030. Ujedinjenih naroda koja promovira održivi razvoj.

Takva usklađenost pruža temelje za koordinirano djelovanje svih razina vlasti te povećava efikasnost ulaganja kroz integrirane sektorske politike. Općina Draž kroz svojih 12 definiranih mjera nastoji pokriti ključna područja razvoja, uključujući unapređenje gospodarstva, obrazovanja, socijalne uključenosti, zaštite okoliša i digitalne transformacije. Ovakav sveobuhvatan pristup omogućuje maksimalno korištenje razvojnih potencijala i sinergijsko djelovanje na dobrobit lokalne zajednice.

4.1. Doprinos Nacionalnoj razvojnoj strategiji RH do 2030.

Provedbeni program Općine Draž usklađen je s glavnim smjernicama Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine (NRS RH 2030) i kroz svoje mjere aktivno doprinosi ostvarivanju ključnih razvojnih ciljeva na lokalnoj razini. U nastavku su prikazani glavni razvojni pravci i mjere koje podržavaju njihovu realizaciju:

Razvojni smjer 1: Održivo gospodarstvo i društvo

- **Strateški cilj 1 Konkurentno i inovativno gospodarstvo**, Općina Draž doprinosi mjerama koje potiču poduzetništvo, razvoj malog i srednjeg poduzetništva te unapređenje poljoprivrede i ruralnog razvoja. Kroz Mjeru 8 – Poticanje razvoja gospodarstva, Mjeru 9 – Poticanje poljoprivredne proizvodnje i povezivanje s drugim granama gospodarstva te Mjeru 10 – Primjena znanja, inovacija i novih tehnologija u gospodarstvu i brendiranje, Općina podržava povećanje vrijednosti izvoza i razvoj lokalne ekonomije.
- **Strateški cilj 2 Obrazovani i zaposleni ljudi**, mjere vezane uz demografsku obnovu, obrazovanje i socijalnu uključenost imaju izravan učinak. Mjera 1 Demografska obnova, obitelj i mladi, Mjera 2 Unaprjeđenje socijalnih i zdravstvenih usluga, Mjera 3 Razvoj i unaprjeđenje odgojno-obrazovnog sustava i Mjera 4 Poticanje društvene kohezije, jačanje OCDA, unaprjeđenje kvalitete života usmjerene su na poticanje nataliteta, ulaganje u predškolski i školski sustav, unaprjeđenje socijalnih i zdravstvenih usluga te jačanje civilnog društva, što doprinosi povećanju obrazovnih kapaciteta i većoj zapošljivosti.
- **Strateški cilj 3 Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom**, podupiru Mjere 11 – Digitalizacija Općine i primjena koncepta pametne općine i Mjera 12 – Transparentno upravljanje imovinom i lokalnim razvojem, promovirajući modernizaciju, transparentnost i uključivanje građana u proces donošenja odluka.

Razvojni smjer 2: Jačanje otpornosti na krize

- U okviru **strateškog cilja 5 Zdrav, aktivan i kvalitetan život**, Mjere 2 i 4 pridonose unapređenju zdravstvenih i socijalnih usluga te jačanju društvene kohezije. Mjera 1 dodatno pomaže kroz demografsku revitalizaciju.
- **Strateški cilj 6 Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji**, krovni je za Mjeru 1 koja je usmjerena na poticanje roditeljstva i stabilizaciju stanovništva.
- **Strateški cilj 7 Sigurnost za stabilan razvoj**, podupire Mjera 11 – Jačanje sigurnosti i krizne pripravnosti, usmjerena na povećanje spremnosti zajednice za krizne situacije.

Razvojni smjer 3: Zelena i digitalna tranzicija

- **Strateški cilj 8 Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost**, realizira se Mjerama 5 i 7, koje obuhvaćaju razvoj zelene infrastrukture, energetske učinkovitost i zaštitu okoliša.
- **Strateški cilj 10 Održiva mobilnost**, podupire Mjera 6 – Unapređenje prometne infrastrukture s fokusom na biciklističke staze i modernizaciju prijevoza.
- **Strateški cilj 11 Digitalna tranzicija društva i gospodarstva**, realizira se kroz Mjeru 10 – Inovacije i digitalizacija gospodarstva, podižući razinu digitalne povezanosti i kompetencija.

Razvojni smjer 4: Ravnomjieran regionalni razvoj

- Kao dio manje razvijene Osječko-baranjske županije, sve mjere Općine Draž doprinose **strateškom cilju 12 Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima**, kroz sustavan lokalni razvoj, potporu gospodarstvu i socijalnim politikama.
- **Strateški cilj 13 Jačanje regionalne konkurentnosti**, podupiru Mjere 4 i 8 koje jačaju društveni kapital i poduzetništvo te doprinosi kvaliteti života i gospodarskoj otpornosti regije.
- Ovim usklađenim djelovanjem, provedbeni program Općine Draž aktivno podržava ostvarenje nacionalnih razvojnih prioriteta i doprinosi ukupnom održivom razvoju Republike Hrvatske do 2030. godine.

4.2. Doprinos Planu razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine

Mjere Provedbenog programa Općine Draž u potpunosti su usklađene s vizijom i prioritetnim područjima Plana razvoja Osječko-baranjske županije.

Društveni sustav i kvaliteta života

U području društvenog sustava i kvalitete života, mjere koje izravno doprinose ostvarivanju ciljeva Osječko-baranjske županije su:

- **Mjera 1:** Demografska obnova, obitelj i mladi – pružanje potpore mladim obiteljima, poticanje roditeljstva i ublažavanje demografskih negativnih trendova.
- **Mjera 2:** Unaprjeđenje socijalnih i zdravstvenih usluga – poboljšanje dostupnosti i kvalitete zdravstvene zaštite te socijalnih programa za ranjive skupine.
- **Mjera 3:** Razvoj i unaprjeđenje odgojno-obrazovnog sustava – povećanje kapaciteta vrtića, ulaganja u školsku infrastrukturu i promicanje cjeloživotnog učenja.
- **Mjera 4:** Poticanje društvene kohezije, jačanje OCĐa, unaprjeđenje kvalitete života – podrška radu udruga i aktivnosti koje promiču socijalnu uključenost i zajedništvo među stanovnicima.

Kvaliteta, sigurnost i očuvanost životnog prostora

U okviru ove prioritetne dimenzije, Općina Draž pridonosi sljedećim mjerama:

- **Mjera 5:** Razvoj zelene i energetske učinkovite infrastrukture – energetska obnova javnih objekata te razvoj obnovljivih izvora energije.
- **Mjera 6:** Unaprjeđenje prometne infrastrukture – rekonstrukcija lokalnih cesta, izgradnja biciklističkih i pješačkih staza.
- **Mjera 7:** Zaštita okoliša i klimatska prilagodba – očuvanje prirodnih vrijednosti, edukacije o zaštiti okoliša i aktivnosti usmjerene na ublažavanje klimatskih promjena.

Regionalna prepoznatljivost i privlačnost

Za jačanje regionalne prepoznatljivosti, Općina implementira:

- **Mjera 9:** Razvoj poljoprivrede i povezanih djelatnosti – podrška ekološkoj i održivoj proizvodnji te promocija lokalnih poljoprivrednih proizvoda.
- **Mjera 14:** Razvoj turizma i kulturne baštine – valorizacija kulturne i prirodne baštine te razvoj turističkih programa i manifestacija.

Konkurentnost i inovativnost gospodarstva

U cilju podizanja konkurentnosti i poticanja inovacija, Općina Draž se fokusira na:

- **Mjera 8:** Poticanje gospodarskog razvoja – razvoj tvrtki, poduzetničke infrastrukture i podrška malim i srednjim poduzećima.
- **Mjera 10:** Inovacije i digitalizacija gospodarstva – unaprjeđenje digitalnih kompetencija, podrška start-upovima i uvođenje novih tehnologija.

Kroz ove mjere, Općina Draž aktivno doprinosi ciljevima i projektima iz Plana razvoja Osječko-baranjske županije, usmjeravajući razvoj prema održivosti, konkurentnosti i kvaliteti života njezinih građana. Sveukupno djelovanje na lokalnoj razini u skladu s regionalnim planom omogućava ostvarenje dugoročnih razvojnih vizija do 2027. godine.

4.3. Povezanost sa ciljevima Agende UN 2030

Provedbeni program Općine Draž izravno doprinosi ostvarivanju 17 ciljeva održivog razvoja (SDG) utvrđenih Agendom Ujedinjenih naroda 2030. godine. Lokalizacija SDG-ova na općinskoj razini ključna je za njihovo uspješno ostvarivanje, budući da se velik broj relevantnih pokazatelja može mjeriti i pratiti upravo u lokalnim zajednicama.

- **SDG 1 ISKORJENJIVANJE SIROMAŠTVA**, podupire se kroz Mjeru 2: Unaprjeđenje socijalnih i zdravstvenih usluga.
- **SDG 2 BORBA PROTIV GLADI I POTICANJE SIGURNOSTI HRANE**, ostvaruje se mjerom Mjera 9: Razvoj poljoprivrede i povezanih djelatnosti, koja podržava modernizaciju i ekološku proizvodnju.
- **SDG 3 ZDRAV ŽIVOT I BLAGOSTANJE**, doprinose mjere Mjera 2: Unaprjeđenje socijalnih i zdravstvenih usluga i Mjera 7: Povećanje korištenja obnovljivih izvora energije, unaprjeđenje zaštite okoliša, ublažavanja klimatskih promjena, informiranja lokalne zajednice o mjerama zaštite prirode i okoliša.
- **SDG 4 INKLUZIVNO I KVALITETNO OBRAZOVANJE**, podupire Mjera 3: Razvoj i unaprjeđenje odgojno-obrazovnog sustava.
- **SDG 5 RAVNOPRAVNOST SPOLOVA**, integrirano je kao horizontalni prioritet u sve mjere, osiguravajući jednake mogućnosti.
- **SDG 6 DOSTUPNOST I ODRŽIVO UPRAVLJANJE VODAMA**, ostvaruje se kroz Mjera 5: Razvoj i unaprjeđenje lokalne infrastrukture s naglaskom na zelene i energetske učinkovite tehnologije.
- **SDG 7 PRISTUPAČNA I ODRŽIVA ENERGIJA**, podržavaju mjere Mjera 5: Razvoj i unaprjeđenje lokalne infrastrukture s naglaskom na zelene i energetske učinkovite tehnologije i Mjera 7: Povećanje korištenja obnovljivih izvora energije, unaprjeđenje zaštite okoliša, ublažavanja klimatskih promjena, informiranja lokalne zajednice o mjerama zaštite prirode i okoliša, usmjerene na energetske obnovu i obnovljive izvore.
- **SDG 8 UKLJUČIVI GOSPODARSKI RAST I DOSTOJAN POSAO**, ostvaruje se mjerama Mjera 8: Poticanje razvoja gospodarstva i Mjera 10: Primjena znanja, inovacija i novih tehnologija u gospodarstvu i brendiranju.
- **SDG 9 OTPORNOST INFRASTRUKTURE I INOVACIJE**, podupiru mjere Mjera 5: Razvoj i unaprjeđenje lokalne infrastrukture s naglaskom na zelene i energetske učinkovite tehnologije, Mjera 6: Razvoj i unaprjeđenje održive prometne infrastrukture
- **SDG 10 SMANJENJE NEJEDNAKOSTI**, ostvaruje se mjerama Mjera 1: Demografska obnova, obitelj i mladi, Mjera 2: Unaprjeđenje socijalnih i zdravstvenih usluga i Mjera 4: Poticanje veće društvene kohezije i uključenosti stanovnika jačanjem organizacija civilnog društva i unaprjeđenje kvalitete života, koje osiguravaju socijalnu pravednost.
- **SDG 11 ODRŽIVI I SIGURNI LOKALNI PROSTOR**, podržavaju sve mjere usmjerene na kvalitetu života, infrastrukturu i okoliš.
- **SDG 12 ODRŽIVI OBRASCI PROIZVODNJE I POTROŠNJE**, realizirani su kroz mjere Mjera 7: Povećanje korištenja obnovljivih izvora energije, unaprjeđenje zaštite okoliša, ublažavanja klimatskih promjena, informiranja lokalne zajednice o mjerama zaštite prirode i okoliša, Mjera 9: Poticanje poljoprivredne proizvodnje i povezivanje s drugim granama gospodarstva i Mjera 10: Primjena znanja, inovacija i novih tehnologija u gospodarstvu i brendiranje, potičući ekološku proizvodnju i kružno gospodarstvo.

- **SDG 13 BORBA PROTIV KLIMATSKIH PROMJENA**, ostvaruje se mjerama Mjera 7: Povećanje korištenja obnovljivih izvora energije, unaprjeđenje zaštite okoliša, ublažavanja klimatskih promjena, informiranja lokalne zajednice o mjerama zaštite prirode i okoliša i Mjera 5: Razvoj i unaprjeđenje lokalne infrastrukture s naglaskom na zelene i energetske učinkovite tehnologije kroz prilagodbu i smanjenje emisija.
- **SDG 14 ŽIVOT ISPOD VODE¹**, odnosi se na očuvanje i održivo korištenje oceana, mora i morskih resursa. Iako Općina Draž nije priobalno područje, doprinos ovom cilju ostvaruje se kroz mjere zaštite voda i smanjenja onečišćenja, što je dio šire inicijative za očuvanje vodenih ekosustava. U okviru programa, ta povezanost vidljiva je kroz:
  - Mjera 7: Zaštita okoliša i klimatska prilagodba, koja uključuje aktivnosti usmjerene na upravljanje vodnim resursima, smanjenje zagađenja i očuvanje vodenog okoliša.
- **SDG 15 OČUVANJE ZEMALJSKIH EKOSUSTAVA**, ostvaruje se kroz Mjera 7: Povećanje korištenja obnovljivih izvora energije, unaprjeđenje zaštite okoliša, ublažavanja klimatskih promjena, informiranja lokalne zajednice o mjerama zaštite prirode i okoliša s naglaskom na zaštitu prirodnih staništa.
- **SDG 16 MIRNA I UKLJUČIVA DRUŠTVA**, podupiru mjere Mjera 4: Poticanje veće društvene kohezije i uključenosti stanovnika jačanjem organizacija civilnog društva i unaprjeđenje kvalitete života, Mjera 11: Jačanje kapaciteta i otpornosti Općine na ugroze i Mjera 12: Transparentno upravljanje imovinom i lokalnim razvojem.
- **SDG 17 PARTNERSTVA ZA ODRŽIVI RAZVOJ**, integrirano je u provođenje svih mjera kroz suradnju s lokalnim, regionalnim i nacionalnim dionicima.

4.4. Doprinos zelenoj tranziciji i digitalnoj transformaciji

Provedbeni program Općine Draž značajno doprinosi zelenoj tranziciji i digitalnoj transformaciji lokalne zajednice kroz pažljivo osmišljene mjere, aktivnosti i pokazatelje koji su usklađeni s nacionalnim i europskim strateškim okvirima.

U području **zelene tranzicije**, program predviđa niz konkretnih aktivnosti usmjerenih na povećanje energetske učinkovitosti, racionalno korištenje prirodnih resursa i zaštitu okoliša. **Mjera 5** („Razvoj zelene i energetske učinkovite infrastrukture“) obuhvaća energetske obnove javnih zgrada, uvođenje obnovljivih izvora energije poput solarnih panela te modernizaciju sustava vodoopskrbe i odvodnje. **Mjera 7** („Zaštita okoliša i klimatska prilagodba“) dodatno jača otpornost lokalnih ekosustava kroz projekte očuvanja prirode, edukacije o klimatskim promjenama i aktivnosti za smanjenje emisija stakleničkih plinova. Izrađen je sustav praćenja pokazatelja poput broja obnovljenih objekata, instaliranih kapaciteta solarnih uređaja i smanjenja emisija CO₂, čime se osigurava transparentno i učinkovito upravljanje zelenim projektima. Ove aktivnosti bitno doprinose ciljevima klimatske neutralnosti i održivog razvoja na lokalnoj razini.

Što se tiče **digitalne transformacije**, provedbeni program prednost daje modernizaciji rada općinske uprave i digitalnoj povezanosti gospodarstva i stanovništva **Mjera 10** („Inovacije i

---

¹ S time Općina pridonosi očuvanju vodenih resursa unutar svog teritorija što indirektno podržava globalni cilj SDG 14

digitalizacija gospodarstva“) potiče razvoj start-up poduzeća i programe podizanja digitalnih kompetencija stanovništva i poduzetnika.

Kombinacija ovih mjera i aktivnosti unaprjeđuje održivost, konkurentnost i kvalitetu života u Općini Draž, istovremeno osnažujući lokalni odgovor na globalne izazove klimatskih promjena i digitalizacije društva. Time program jasno pozicionira Općinu kao progresivnu zajednicu otvorenu za zelene i digitalne inovacije.

5. Popis mjera s opisom, ključnim aktivnostima i pokazateljima rezultata

5.1. Popis mjera s opisom

Tablica 5 Popis mjera s opisom; IZVOR: obrada autora

NAZIV MJERE	OBRAZLOŽENJE
1. Demografska obnova, obitelj i mladi	Provedba programa demografske obnove kroz financijsku podršku mladim obiteljima, poticaje za natalitet, sufinanciranje opreme za novorođenčad te pomoći obiteljima s troje i više djece.
2. Unaprjeđenje socijalnih i zdravstvenih usluga	Poboljšanje dostupnosti i kvalitete zdravstvenih usluga kroz jačanje kapaciteta osnovne zdravstvene zaštite, razvoj socijalnih usluga u zajednici te posebnu podršku najranjivijim skupinama (stariji, osobe s invaliditetom, socijalno ugrožene obitelji).
3. Razvoj i unaprjeđenje odgojno-obrazovnog sustava	Investicije u obrazovnu infrastrukturu uključujući proširenje dječjeg vrtića, opremanje škola suvremenom tehnologijom i stipendije.
4. Poticanje društvene kohezije, jačanje OCDA, unaprjeđenje kvalitete života	Sufinanciranje rada udruga građana, organizacija kulturnih, sportskih i društvenih manifestacija te jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva.
5. Razvoj i unaprjeđenje lokalne infrastrukture s naglaskom na zelene i energetske učinkovite tehnologije	Investicije u energetske obnovu javnih zgrada, uvođenje obnovljivih izvora energije, poboljšanje energetske učinkovitosti te razvoj sustava gospodarenja otpadom. Uključuje i projekte pametne rasvjete i zelenih površina.
6. Razvoj i unaprjeđenje održive prometne infrastrukture	Rekonstrukcija i izgradnja lokalnih cesta, razvoj biciklističkih i pješačkih staza, poboljšanje javnog prijevoza te stvaranje sigurnih prometnih uvjeta. Poseban fokus na povezivanje svih naselja općine.
7. Povećanje korištenja obnovljivih izvora energije, unaprjeđenje zaštite okoliša, ublažavanje klimatskih promjena, informiranja	Provedba mjera zaštite prirode i okoliša, edukacija građana o klimatskim promjenama, projekte ozelenjavanja te zaštitu prirodnih vrijednosti. Uključuje i razvoj programa za smanjenje emisija stakleničkih plinova.

lokalne zajednice o mjerama zaštite prirode i okoliša	
8. Poticanje razvoja gospodarstva	Stvaranje poticajnog okruženja za poduzetništvo kroz administrativno olakšavanje, pomoć malim i srednjim poduzećima te privlačenje investitora.
9. Poticanje poljoprivredne proizvodnje i povezivanje s drugim granama gospodarstva	Podrška modernizaciji poljoprivredne proizvodnje, razvoj prerađivačkih kapaciteta, promocija ekološke poljoprivrede te jačanje povezanosti poljoprivrede s turizmom i gastronomijom.
10. Primjena znanja, inovacija i novih tehnologija u gospodarstvu i brendiranje	Poticanje primjene novih tehnologija u gospodarstvu, podrška start-up poduzećima, razvoj digitalnih vještina. Uključuje i programe brendiranja lokalnih proizvoda.
11. Jačanje kapaciteta i otpornosti Općine na ugroze	Unapređenje sustava civilne zaštite, jačanje vatrogasnih kapaciteta, razvoj planova za krizne situacije te edukacija građana o sigurnosnim rizicima. Uključuje i modernizaciju opreme za hitne intervencije.
12. Transparentno upravljanje imovinom i lokalnim razvojem	Jačanje transparentnosti rada općinske uprave, razvoj participativnih mehanizama uključivanja građana u donošenje odluka, poboljšanje komunikacije s javnošću te upravljanje općinskom imovinom.

5.2. Popis ključnih aktivnosti

Tablica 6 Popis ključnih aktivnosti; IZVOR: obrada autora

NAZIV MJERE	KLJUČNE AKTIVNOSTI
1. Demografska obnova, obitelj i mladi	1.1. Postupci dodjele potpora za novorođeno dijete i potpora za troje i više djece (svibanj 2029.) 1.2. Postupci dodjele pronatalitetnog dodatka za drugo novorođeno dijete i svako sljedeće novorođeno dijete u obitelji (svibanj 2029.) 1.3. Postupci stambenog zbrinjavanja mladih obitelji i mladih osoba- izgradnja stambenih zgrada i obiteljskih kuća (svibanj 2029.) 1.4. Postupci potpore za unapređenje stanovanja mladih obitelji (mladi poljoprivrednici i mlade obitelji) –dodatna potpora za kupnju, izgradnju ili rekonstrukciju objekta za stanovanje (svibanj 2029.)
2. Unaprjeđenje socijalnih i zdravstvenih usluga	2.1. Poboljšati dostupnost i efikasnost pružanja usluga u zdravstvu (svibanj 2029.) 2.2. Poboljšati pokrivenost socijalnim uslugama u Općini i smanjenje siromaštva (svibanj 2029.)
3. Razvoj i unaprjeđenje odgojno-obrazovnog sustava	3.1. Izgradnja odgojno-obrazovne infrastrukture i osiguranje kvalitetnih odgojno obrazovnih programa organizacijom jasličke skupine (svibanj 2029.)

	3.2. Poticanje izvrsnosti učenika i studenata, dodjelom nagrada za postignut uspjeh (svibanj 2029.)
4. Poticanje društvene kohezije, jačanje OCDA, unaprjeđenje kvalitete života	4.1. Objava javnog natječaja za financiranje programa i projekata koje provode udruge na području Općine Draž (svibanj 2029.) 4.2. Rekonstrukcija i dogradnja objekata sportsko-rekreativne namjene (svibanj 2029.)
5. Razvoj i unaprjeđenje lokalne infrastrukture s naglaskom na zelene i energetske učinkovite tehnologije	5.1. Rekonstrukcija i izgradnja komunalne infrastrukture, obnova i proširenje sustava vodoopskrbe i javne odvodnje te plinifikacija (svibanj 2029.) 5.2. Obnova i opremanje društvenih i kulturnih domova (svibanj 2029.)
6. Razvoj i unaprjeđenje održive prometne infrastrukture	6.1. Izgradnja i održavanje lokalnih i nerazvrstanih cesta, šumskih i poljskih putova, nogostupa i parkirališta (svibanj 2029.) 6.2. Izgradnja i proširenje mreže biciklističkih staza (svibanj 2029.) 6.3. Uspostava pametnih i održivih rješenja u prometu kao što su pametni pješački prijelazi, punionice za električna vozila i dr. (svibanj 2029.)
7. Povećanje korištenja obnovljivih izvora energije, unaprjeđenje zaštite okoliša, ublažavanja klimatskih promjena, informiranja lokalne zajednice o mjerama zaštite prirode i okoliša	7.1. Energetska obnova javnih objekata i javne rasvjete (svibanj 2029.) 7.2. Sanacija divljih odlagališta otpada (svibanj 2029.) 7.3. Povećanje svijesti i informiranje građana o mjerama zaštite okoliša, učinkovitog korištenja resursa i ublažavanja klimatskih promjena (svibanj 2029.)
8. Razviti poticajno okruženje za razvoj gospodarstva	8.1. Poticanje gospodarske aktivnosti i jačanje malog i srednjeg poduzetništva (svibanj 2029.)
9. O snažiti potencijal za poljoprivrednu proizvodnju i povezati ga s drugim granama gospodarstva	9.1. Razvoj konkurentne i održive poljoprivredne proizvodnje otporne na klimatske promjene (svibanj 2029.) 9.2. O snaživanje tradicionalno snažne prerađivačku i prehrambenu industriju na području Općine (svibanj 2029.)
10. Primjena znanja, inovacija i novih tehnologija u gospodarstvu i brendiranje	10.1. Poticati razvoj razvoja proizvoda i usluga veće dodane vrijednosti i inovacija (svibanj 2029.) 10.2. Osigurati veću prepoznatljivost Općine na tržištu s ciljem jačanja turističke i gospodarske aktivnosti (svibanj 2029.)
11. Jačanje kapaciteta i otpornosti Općine na ugroze	11.1. Unaprjeđenje materijalnih i ljudskih kapaciteta s ciljem osiguranja veće spremnosti i pravodobnog reagiranja kod potencijalnih ugroza (svibanj 2029.) 11.2. Umrežavanje, vođenje i razmjena podataka između svih operativnih dionika (vatrogastvo,

	crveni križ, HGSS) s ciljem smanjenja rizika od potencijalnih ugroza (svibanj 2029.) 11.3. Razvoj i održavanje sustava zaštite voda i prevencija šteta nastalih elementarnim nepogodama (svibanj 2029.)
12. Transparentno upravljanje imovinom i lokalnim razvojem	12.1. Osnaživanje dionika općine s ciljem učinkovitog upravljanja javnim resursima i razvojnim projektima i pridobivanju sredstava financiranja iz Europskih fondova (svibanj 2029.)

5.3. Pokazatelji rezultata

Tablica 7 Pokazatelji rezultata; IZVOR: obrada autora

NAZIV MJERE	POKAZATELJI
1. Demografska obnova, obitelj i mladi	1.1.1. Postotak stanovništva od 0 do 14 godina u ukupnom stanovništvu 1.1.2. Iznos isplaćenih potpora za novorođenu djecu (godišnje) 1.1.3. Broj dodijeljenih potpora za unapređenje stanovanja 1.1.4. Broj izgrađenih stambenih zgrada i kuća
2. Unaprjeđenje socijalnih i zdravstvenih usluga	2.1.1. Rashodi za socijalnu zaštitu JLP(R)S, po stanovniku 2.2.1. Rashodi za zdravstvo JLP(R)S, po stanovniku
3. Razvoj i unaprjeđenje odgojno-obrazovnog sustava	3.1.1. Rashodi za predškolski odgoj JLP(R)S, po stanovniku
4. Poticanje društvene kohezije, jačanje OCDA, unaprjeđenje kvalitete života	4.1.1. Rashodi za kulturu JLP(R)S, po stanovniku 4.1.2. Rashodi za sport JLP(R)S, po stanovniku 4.2.1. Površina izgrađenih građevinskih područja sportsko-rekreativne namjene
5. Razvoj i unaprjeđenje lokalne infrastrukture s naglaskom na zelene i energetske učinkovite tehnologije	5.1.1. Postotak investicijskih projekata završenih u roku 5.2.1. Postotak projekata započetih u roku od 12 mjeseci od odobrenja financiranja
6. Razvoj i unaprjeđenje održive prometne infrastrukture	6.1.1. Broj investicija u lokalne i nerazvrstane ceste, šumske i poljske putove, nogostupe i parkirališta 6.2.1. Duljina izgrađenih biciklističkih staza 6.3.1. Broj pametnih i održivih rješenja u prometu
7. Povećanje korištenja obnovljivih izvora energije, unaprjeđenje zaštite okoliša, ublažavanja klimatskih promjena, informiranja lokalne zajednice o mjerama zaštite prirode i okoliša	7.1.1. Visina investicije u zaštitu okoliša 7.2.1. Broj energetske obnovljenih objekata 7.2.2. Broj održanih aktivnosti s ciljem povećanja svijesti i informiranje građana o mjerama zaštite okoliša, učinkovitog korištenja resursa i ublažavanja klimatskih promjena
8. Razviti poticajno okruženje za razvoj gospodarstva	8.1.1. Broj zaposlenih (JP(R)S)

	8.2.1. Udio zaposlenih u mikro, malim i srednjim poduzećima u ukupnom broju zaposlenih
9. Osnažiti potencijal za poljoprivrednu proizvodnju i povezati ga s drugim granama gospodarstva	9.1.1. Subjekti upisani u Upisnik poljoprivrednih proizvođača (broj)
10. Primjena znanja, inovacija i novih tehnologija u gospodarstvu i brendiranje	10.1.1. Indeks razvijenosti JLS
11. Jačanje kapaciteta i otpornosti Općine na ugroze	11.1.1. Rashodi za civilnu zaštitu, po stanovniku
12. Transparentno upravljanje imovinom i lokalnim razvojem	12.1.1. Ukupni proračunski prihodi poslovanja JLP(R)S, po stanovniku

6. Okvir za praćenje provedbe

Okvir za praćenje realizacije strateškog programa Općine Draž temelji se na relevantnim propisima Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN 123/17, 151/22) te Pravilniku o rokovima i načinu praćenja i izvještavanja o provedbi strateških dokumenata (NN 44/2023). Glavni cilj ovog okvira je uspostavljanje transparentnog, sustavnog i koordiniranog pristupa praćenju uspješnosti provedbe mjera predviđenih strateškim dokumentima, jasno definirajući nadležnosti, odgovornosti i termine izvještavanja.

Za upravljanje procesom praćenja i izvještavanja zaduženo je Koordinacijsko tijelo, na čelu s Koordinatorom za strateško planiranje unutar državnih tijela. Ovo tijelo prikuplja i integrira godišnja izvješća o provedbi državnih programa, a u skladu sa zakonskim obvezama, sve relevantne institucije na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini — uključujući Općinu Draž — dužne su dostaviti detaljna izvješća o napretku najkasnije do 15. veljače za prethodnu godinu.

Upravni odjeli i relevantne institucije odgovorni su za prikupljanje kvantitativnih i kvalitativnih podataka o realizaciji programa, uključujući financijska izvješća, pokazatelje uspješnosti te analize izazova i postignuća. Na osnovi prikupljenih podataka provodi se detaljna analiza, izrađuju prijedlozi za potrebne korektivne mjere, te priprema strukturirano godišnje izvješće.

Godišnje izvješće sadrži detaljan pregled napretka za svaku pojedinu mjeru, ostvarenih pokazatelja, financijsko izvještavanje te sažetak s preporukama za daljnji napredak. Redovito izvještavanje u ovom ciklusu doprinosi usklađivanju standarda praćenja na svim razinama vlasti, olakšava evaluaciju rezultata, i potiče učinkovitiju međuinstitucionalnu suradnju.

7. Prilozi

Prilog 1. Tablični prikaz provedbenog programa

Prilog 2. Odluka o pokretanju postupka izrade Provedbenog programa Općine Draž za razdoblje 2025.-2029.

POPIS SLIKA

Slika 1 Načelnica općine Draž.....	6
Slika 2 Struktura Općine Draž	8

POPIS TABLICA

Tablica 1 Osnovni podaci Općine Draž prema popisu stanovništva iz 2021. godine, IZVOR: obrada autora	10
Tablica 2 Popis vjerskih objekata na području Općine Draž; IZVOR: obrada autora	12
Tablica 3 Popis domova kulture na području Općine Draž; IZVOR: obrada autora	13
Tablica 4 Popis sportske infrastrukture na području Općine Draž; IZVOR: obrada autora	13
Tablica 5 Popis mjera s opisom; IZVOR: obrada autora	23
Tablica 6 Popis ključnih aktivnosti; IZVOR: obrada autora	24
Tablica 7 Pokazatelji rezultata; IZVOR: obrada autora	26